

Personer og familier med de laveste ydelser som forsørgelsesgrundlag – en registerundersøgelse.

Af Finn Kenneth Hansen, Henning Hansen og M. Azhar Hussain, København, 2009.

Ny forskning omkring de laveste sociale ydelser

I dag offentliggøres den første rapport fra forskningsprojektet ”Konsekvenser af at have de laveste ydelser som forsørgelsesgrundlag”. Det er en registerundersøgelse, som sætter fokus på modtagerne af de laveste sociale ydelser, og de beskæftigelses- og forsørgelsesmæssige konsekvenser, for dem der har modtaget de laveste ydelser.

De laveste sociale ydelser i undersøgelsen omfatter:

- Starthjælp
- introduktionsydelse
- Nedsatte kontanthjælpsydelse i form af
 - 1) nedsat hjælp
 - 2) kontanthjælpsloft eller
 - 3) 300-timersreglen

Hovedresultater fra rapporten:

70.000 personer har i kortere eller længere tid modtaget de laveste sociale ydelser som forsørgelsesgrundlag i perioden 2004-2007.

52.000 børn har i samme periode været berørt af de laveste ydelser

De 52.000 børn under 18 år har været berørt af en af de laveste ydelser, fordi de bor i en familie, hvor mindst en voksen modtog en lav ydelse. 43.000 børn bor i parfamilier med børn, mens 9.000 bor i familietyper enlige med børn.

Derudover viser opgørelsen, at yderligere 13.000 voksne personer har været berørt af de laveste ydelser, idet de er gift eller bor sammen med en modtager.

Det samlede antal, som har været berørt af de laveste ydelser i perioden 2004-2007, er 135.000 voksne og børn.

Forventeligt fald i antal modtagere af de laveste ydelser

Det samlede antal personer, som har modtaget de laveste sociale ydelser i løbet af et år, har været faldende i perioden fra 39.000 personer i 2004 til 29.000 personer i 2007. Et fald, der skal ses i sammenhæng med den generelle nedgang i antallet af modtagere af kontanthjælp og nedgangen i antallet af langvarige kontanthjælpsmodtagere i den samme periode.

Børnefamilierne er overrepræsenterede

I forhold til fordelingen i befolkningen som helhed er der tale om en overvægt af par med børn og enlige med børn blandt dem på de laveste ydelser. Også sammenlignet med en sammenligningsgruppe af langvarige kontanthjælpsmodtagere er der en klar overvægt af par med børn. De laveste ydelser modtages således i særlig høj grad af par med børn.

I forhold til sammenligningsgruppen af langvarige kontanthjælpsmodtagere er de enlige med børn derimod underrepræsenteret blandt modtagere af nedsatte kontanthjælpsydelser.

Der er klare etniske forskelle.

Modtagere med anden etnisk baggrund er klart overrepræsenteret blandt modtagerne af de laveste ydelser. Det gælder i forhold til befolkningen som helhed, og det gælder også i forhold til en sammenligningsgruppe af langvarige kontanthjælpsmodtagere.

Blandt personer med ikke dansk baggrund, som har modtaget de laveste ydelser, er næsten 70 % enlige med børn eller par med børn.

Blandt personer med dansk baggrund er der en klar overvægt af enlige og par uden børn. Ca. 75 % af personerne med dansk baggrund, som har modtaget de laveste ydelser, er personer uden børn.

Modtagere af laveste ydelser er overrepræsenteret i de større byer

De større byer (København, Århus, Odense og Ålborg) har 35 % af modtagerne af laveste ydelser, men udgør kun 23 % af befolkningen. 30 % af modtagerne har bopæl i kommuner med under 20.000 indbyggere.

Mange har modtaget i kort tid og 22 % har modtaget de laveste ydelser i mere end 2 år.

For de personer, som har modtaget de laveste ydelser i 2004, har vi set på, hvor mange måneder de har modtaget de laveste ydelser i perioden fra 2004 til 2007 med følgende inddeling:

- dem, der har modtaget de laveste ydelser i kort tid, dvs. i højst 6 måneder
- dem, der har modtaget i mellemlang tid, dvs. mellem 7 og 24 måneder (over et halvt år og højst 2 år)
- dem, der har modtaget de laveste ydelser i lang tid, dvs. i over 2 år.

Der er 42 % af modtagerne, som har modtaget de laveste ydelser i kort tid. Der er 36 %, som har modtaget de laveste ydelser i over et halvt år og op til 2 år, og 22 % af modtagerne har modtaget de laveste ydelser i over 2 år.

En fjerdedel er kommet i beskæftigelse

Analysen viser, at 26 % af personerne, som modtog de laveste ydelser i 2004, er i beskæftigelse, og 1 % er i uddannelse i 2007. Derudover er knap 25 % af personerne arbejdsløse eller i aktivering, knap 28 % er på kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse, og knap 11 % er på pension eller efterløn.

40 % af modtagerne af introduktionsydelse og starthjælp er kommet i ordinær beskæftigelse eller uddannelse, mens det kun er tilfældet for ca. 25 % af modtagerne af nedsatte kontanthjælpsydelse.

Hvis man følger 2004-årgangen år for år, er det ganske tydeligt, at procentdelen i beskæftigelse stiger fra år til år. I 2005 var 11,4 % i ordinær beskæftigelse, men dette tal var vokset til 18,8 % i 2006 og til 26,0 % i 2007. Altså en klar, men aftagende stigning.

En særlig analyse, hvor gruppen med nedsatte kontanthjælpsydelse er sammenlignet med en sammenligningsgruppe på langvarig kontanthjælp (mindst 6 usammenhængende måneder inden for et år) viser, at beskæftigelsesprocenten er lidt større i sammenligningsgruppen end i gruppen med nedsatte kontanthjælpsydelse.

En nærmere analyse viser imidlertid, at blandt de unge, blandt mændene og blandt personer med dansk baggrund, er konklusionen modsat, idet der er flest i gruppen med nedsat hjælp, der er kommet i beskæftigelse. Kvinder med anden etnisk baggrund har derimod ikke forbedret deres beskæftigelse på nedsat hjælp.

10 % af modtagerne ender uden for systemerne – det gælder i særlig grad unge

Når vi ser på forsørgelsessituationen i 2007, for dem, der har modtaget de laveste ydelser i 2004, viser det sig, at ca. 10 % af modtagerne af de laveste ydelser enten var ude af systemet eller havde uoplyst situation i 2007.

Der er 13 % af dem, der var på starthjælp og 10 % blandt dem, der var på introduktionsydelse i 2004, som er uden for både beskæftigelses- og ydelsessystemet i 2007.

Hovedtendensen er: at jo yngre personerne er, des større procentdel er uden for systemet. Det gælder næsten uanset, hvilken ydelse der er tale om. Blandt starthjælpsmodtagerne er der 17 % af de unge mellem 20 og 29 år, som er uden for systemet i 2007, og det samme er 15 % af de unge 20-29 årige på introduktionsydelse. Det er altså især de unge, som falder ud af ydelsessystemet.

Rapporten kan fås ved henvendelse til CASA tlf. 33 32 05 55 eller downloades fra CASAs hjemmeside www.casa-analyse.dk og Rådet for Socialt Udsattes hjemmeside www.udsatte.dk

Henvendelse angående rapporten bedes rettet til:

Henning Hansen eller Finn Kenneth Hansen, tlf. 33 32 05 55

Forskningsprojektet "Konsekvenser af at have de laveste ydelser som forsørgelsesgrundlag." Sociologisk institut, Roskilde Universitet, CASA og Ålborg Universitet